

3. TAVOITTEET JA VAIHTOEHDOT

3.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Maakuntakaavassa on esitettävä alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet sekä osoitettava maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Aluevarauksia osoitetaan vain siltä osin kuin on tarpeen mm. valtakunnallisten, maakunnallisten tai seudullisten tavoitteiden kannalta (MRL 25 §). Tämä lain lähtökohta merkitsee, että maakuntakaavassa painotetaan maakunnan alueidenkäyttöisten periaatteiden esittämistä aluevarausuunnittelun sijasta tai ohella. Maakuntakaava on siis strategisempi ja kehittämissäpäinneeempi kuin seutukaava.

VALTAKUNNALLISTEN ALUEIDENKÄYTTÖ-TAVOITTEIDEN SISÄLTÖ

Valtioneuvosto on antanut maankäyttö- ja rakennuslain perusteella valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, joiden toteuttamista on maakuntakaavassa edistettävä. Tavoitteet on ryhmitelty seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- toimiva aluerakenne
- eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu
- kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
- toimivat yhteysverkostot ja energiahuolto
- Helsingin seudun erityiskysymykset
- luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet

Tämän selostuksen kaavaehdotuksen sisältöä koskevassa luvussa noudatetaan em. asiaryhmittelyä, jolloin on helpointa vastata valtakunnallisten tavoitteiden esittämiin vaatimuksiin. Myös vaikutusten arvioinnin asiaryhmittely vastaa valtakunnallisten tavoitteiden arviointia.

Toimivan aluerakenteen keskeisiä tavoitteita ovat tasapainoisen aluerakenteen ja elinkeinoelämän kilpailukyyn vahvistaminen, luonnon voimavarojen kestävä hyödyntäminen sekä kaupunki–maaseutu-vuorovaikutuksen lisääminen. Maaseudun kyläverkostojen kehittämistä, elinkeinotoiminnan monipuolistamista ja ympäristöarvojen säilymistä

on myös edistettävä. Lisäksi maakunnan suunnittelussa tulisi selvittää ylimatekunnallisten ja valtakunnallisten kehittämissävyöhykkeiden kehittämissedellytyksiä. Raja-alueiden alueidenkäytön järjestäminen ja maanpuolustuksen tarpeet on otettava huomioon.

Ebetyvän yhdyskuntarakenteen ja elinympäristön laadun keskeisiä tavoitteita ovat olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyödyntäminen ja taajamien eheyttäminen, liikennetarpeen vähentäminen sekä kaupunkiseutujen kehittäminen tasapainoisina kokonaisuuksina tukeutumalla olemassa oleviin keskuksiin. Maakuntakaavan tulee perustua perusteltuun väestönkehitysarvioon. Vähittäiskaupan suuryksiköt on sijoitettava olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta tukevasti. Ympäristön viihtyisyystä on edistettävä mm. viheraluejärjestelmällä sekä ympäristöhaittoja välttämällä. Terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saanti on turvattava.

Kulttuuri- ja luonnonperinnön sekä *virkistyskäytön ja luonnonvarojen* osalta valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa painotetaan kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön säilyttämistä. Luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua tulee edistää. Luonnonvarojen saatavuus tulee turvata myös tuleville sukupolville. Maakuntakaavassa on osoitettava mm. valtakunnallisesti arvokkaat maisema- ja kulttuuriperintökohteet sekä erityistä suojelua vaativat vesistöt. Kaavassa on luotava edellytykset ylikunnallisesti merkittävien virkistysreitistöjen muodostamiselle. Matkailukeskusten ja -alueiden verkottumista sekä vapaa-ajan käytön vyöhykkeiden kehittämistä on tuettava. Maa-ainesten ottoa on tarkasteltava maakunnallisesti ja sovitettava yhteen suojelutarpeiden kanssa.

Toimivien yhteysverkostojen ja energiahuollon tavoitteena on liikennejärjestelmien tarkastelu kokonaisuutena ja kuljetustarpeen vähentäminen sekä liikenneturvallisuuden ja ympäristöystävällisyyden edistäminen. Ensisijaisesti on kehitettävä olemassa olevia yhteyksiä. Uusiutuvien energialähteiden hyödyntämistä tulisi edistää. Valtakunnallisesti merkittävien liikenneyhteyksien ja voimajohtojen kehittämismahdollisuudet on turvattava. Joukkoliikenteen ja liikennemuotojen yhteistyön edellytyksiä on parannettava. Erityistä huomiota on kiinnitettävä terminaalien ja niiden lähialueiden kehittämiseen. Tuulivoiman hyödyntämistä odotetaan myöskin maakuntakaavalla edistettävän.

Luonto- ja kulttuuriympäristöjen erityistavoitteista koskevat Pohjois-Pohjanmaata erityisesti maankohoamisrannikon taloudellisten ja ympäristöllisten vaikutusten huomioon ottaminen sekä maakunnan pohjoisosassa poronhoitoalueiden turvaaminen.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottaminen maakuntakaavassa on käsitelty luvussa 5.

3.2 Maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja periaatteet

POHJOIS-POHJANMAAN ALUEIDENKÄYTÖN VISIO JA YLEISTAVOITTEET

Maakuntakaavan valmistelun yhteydessä on määritelty alueidenkäytön visio ja tavoitteet. Visio perustuu maakuntasuunnitelmaan ja maankäyttö- ja rakennuslakiin.

VISIO

Pohjois-Pohjanmaa on hyvän elinympäristön, palvelujen ja kulttuurin sekä monimuotoisen luonnon maakunta, joka koostuu luontevista, elinvoimaisista aluekokonaisuuksista kärkenään Oulu, maan toinen keskus ja kansainvälinen vaikuttaja. Maakunnan alue- ja toimintarakennetta kehitetään tasapainoisena aluekeskusten 1+3 -verkostomallia soveltaen. Maakunta kehittyy ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävällä tavalla.

YLEISTAVOITTEET

Maakunnan kansainvälinen ja valtakunnallinen asema vahvistuu

- Pohjois-Pohjanmaan asema vahvistuu Euroopan ja Suomen työnjaossa, maakunta hyödyntää sijaintinsa Itämeri- ja Luoteis-Venäjä -vyöhykkeiden solmukohdassa ja toimii luontaisena välittäjänä idän ja lännen välillä.
- Oulu kehittää maakunnan ja Euroopan pohjoisimpien osien keskuksena.

Väestön hyvinvointi edistyy tasapainoisesti

- Maakunta kehittyy sisäisesti tasapainoisena sillä tavoin, että se pystyy hyödyntämään eri alueiden luontaiset vahvuudet, kuten luonnon- ja inhimilliset voimavarat sekä olevat rakenteet. Perusmaaseutu säilyy asuttuna.
- Elinkeinoelämällä on korkeatasoiset ja kilpailukykyiset toimintaedellytykset koko maakunnassa ja sen eri osa-alueilla. Maaseutualueiden elinkeinorakenne monipuolistuu ja uusiutuu. Laadukas vetovoimainen elinympäristö antaa kannustavat elämisen mahdollisuudet asukkaille ja eri asukasryhmille.

Ympäristön elinvoimaisuus säilyy maakunnan voimavarana

- Luonnonvarojen tehokkaan käytön mahdollistaa niiden riittävyyden turvaaminen. Erityisesti kiinnitetään huomiota uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käyttöön edistämiseen.
- Luonnon puhtaus ja monimuotoisuus sekä kulttuuriperinteen jatkuvuus toimivat maakunnan kehittämisen voimavaroina.

Maakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet

	I. MAAKUNNAN KANSAINVÄLINEN JA VALTAKUNNALLINEN ASEMA VAHVISTUU	2. VÄESTÖN HYVINVOINTI EDISTYY TASAPAINOISESTI	3. YMPÄRISTÖN ELINVOIMAISUUS SÄILYY MAAKUNNAN VOIMAVARANA
ALUERAKENNE JA LUONNONVARAT	<ul style="list-style-type: none"> Oulun seutua kehitetään kansainvälisenä osaamis- ja toimintakeskuksena ja vetovoimaisena asuinympäristönä Perämerenkaarta kehitetään pohjoisimman Euroopan ydinvyöhykkeenä. Oulu–Arkangel-käytävän kansainvälistä asemaa vahvistetaan. Aluekeskusten profiloitumista ja keskinäistä verkostoitumista vahvistetaan 	<ul style="list-style-type: none"> Maakunnan kehitys perustuu väestörakenteen ja muuttoliikkeen tasapainoisuuteen Tasapainoisen aluerakenteen runkona ovat aluekeskukset, kuntakeskukset ja elinvoimaiset kylät. Seutukuntien merkitys palvelurakenteen ylläpitämisessä korostuu Luodaan matkailun ja vapaa-ajan toimintojen maakunnallinen verkosto Edistetään luonnonvarojen kestävää käyttöä ja jalostusasteen nostamista, erityisesti metsien ja soiden osalta 	<ul style="list-style-type: none"> Maa-, metsä- ja porotalouden toimintaedellytykset turvataan Metsien monikäyttöä lisätään Vesistöjen käyttökelpoisuus ja rantojen kestävä käyttö turvataan
LIIKENNE	<ul style="list-style-type: none"> Kansainvälisiä liikenneyhteyksiä ja -käytäviä sekä valtakunnallisia pääliikenneyhteyksiä kehitetään korkealuokkaisina ja elinkeinoelämän kannalta kilpailukykyisinä Maakunnan logistista asemaa vahvistetaan osaamista, palveluja ja infrastruktuuria kehittämällä. Oulun seutua kehitetään koko Pohjois-Suomea palvelevana logistisena solmupisteenä, ja muiden aluekeskusten logistiikkapalveluja tehostetaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Maakunnan liikenneverkkoa kehitetään alueellisesti ja eri väestöryhmien, (mm. liikuntarajoitteisten), suhteen tasapuolisena Tietoliikenteen infrastruktuuria ja palveluja kehitetään korkealuokkaisena ja maakunnan kattavana Julkisen liikenteen peruspalvelut maakunnassa turvataan Alempiasteisen tieverkon kunto turvataan 	<ul style="list-style-type: none"> Liikennejärjestelmän kehittämisessä suositaan ympäristövaikutuksiltaan edullisimpia liikennemuotoja ja ratkaisuja
YHDYSKUNTA-TEKNIikka JA ENERGIA	<ul style="list-style-type: none"> Pääsähköjohtoverkosto rakennetaan maakunnan kattavaksi Varaudutaan valtakunnallisiin maakaasun käyttöönotossuunnitelmiin 	<ul style="list-style-type: none"> Turpeen ja suoluonnon käyttömahdollisuudet turvataan. Edistetään paikallisten, uusiutuvien energialähteiden (puun, tuuli-voiman, ilma- ja maalämmön, peltoenergian ja kierrätyspoltoaineiden) käyttöä ja tuetaan niiden yhteiskäyttöä Pohjavesivarojen alueellinen riittävyys ja käyttökelpoisuus turvataan Jätehuollon taloudellisuutta parannetaan ja ympäristön kuormitusta vähennetään 	<ul style="list-style-type: none"> Jätevesien kuormitusta vesistöissä vähennetään Turvetuotannosta poistuvien alueiden jälkikäyttöä kehitetään
YMPÄRISTÖ	<ul style="list-style-type: none"> Huolehditaan maakunnan kansainvälisen vastuun mukaisesta ympäristöarvojen säilymisestä (maankohoamisrannikko, suoluonto, pohjoiset luonnonmetsät ja kulttuuriperintö) Oulun seudun vetovoimaa lisätään luonto- ja kulttuuriympäristöarvoja hyödyntämällä Koillismaan erämaaluontoa ja -kulttuuria hyödynnetään alueen kehittämisessä ja luontomatkailuverkostoa kehitetään kansainvälisesti vetovoimaisena Jokilaaksojen ja rannikon aluetta kehitetään vahvaan kulttuuriympäristöön perustuen 	<ul style="list-style-type: none"> Edistetään maakunnan kulttuuriperintökohteiden tunnettavuutta, säilymistä ja hyödyntämistä Kehitetään laadukasta asuin- ja elinympäristöä alueen kulttuuriperinnön pohjalta 	<ul style="list-style-type: none"> Edistetään luonnonsuojelualueiden toteuttamista sekä palvelu- ja hoitotason nostamista Parannetaan jokivesistöjen tilaa Sovitetaan yhteen maa-ainesten käyttöä sekä pohjavesien ja maiseman suojelua kestävä luonnonvarojen käytön periaatteiden mukaisesti Kehitetään maakunnan suunnittelun edellyttämiä ympäristön laatu- ja seuranta-järjestelmiä

3.3 Esillä olleet vaihtoehdot

RAKENNEMALLIVAIHTOEHDOT

Maakuntakaavaa valmistettaessa on laadittu kolme erilaista aluerakennevaihtoehtoa maakunnan kehitysnäkymistä. Vaihtoehdot olivat seuraavat:

- Oulu-keskeinen rakennemalli
- aluekeskuspainotteinen rakennemalli ja
- vyöhykepainotteinen rakennemalli.

Oulu-keskeisessä mallissa väestön keskittyminen Oulun seudulle jatkuisi voimakkaana. Aluekeskuspainotteisessa mallissa maakunnan kehitys olisi tasapainoisempaa. Aluekeskukset ovat tällöin: Oulu, Kuusamo, Raahelä ja Oulun Eteläinen, joka on usean maaseutukaupungin muodostama kaupunkiverkosto. Vyöhykemallissa kehitys olisi voimakkainta liikenneyhteyksiin perustuvilla kehityskäytävillä. Vyöhykemalli on luonteeltaan kahta perusmallia täydentävä. Rakennemallit on esitetty oheisessa kuvassa.

Rakennemalleista on laadittu erillinen selvitys ja vertailtu niitä keskenään eri tekijöiden suhteen sekä laadittu vaikutusarvio. Aluekeskuksiin perustuva malli on todettu Pohjois-Pohjanmaalla parhaaksi, koska se mahdollistaa maakunnan tasapainoisen kehittämisen. Oulun kaupunki-seudun rooli on kuitenkin muista aluekeskuksista poikkeava siten, että se palvelee koko Pohjois-Suomea. Valittuun rakennemalliin on sisällytetty myös kehittämiskäytävien luomat mahdollisuudet. Rakennemalli mahdollistaa Oulun seudun osaamisen hyödyntämisen koko maakunnassa ja eri seutujen ja kuntien mahdollisuuksien tunnistamisen ja hyödyntämisen. Valittua aluerakennemallia tarkastellaan lähemmin luvussa 4 ja vaihtoehtojen vertailua Vaikutustarkastelu-luvussa 6.

TURVETUOTANNON LAAJUUSVAIHTOEHDOT

Maakuntakaavaluonnokseen turvetuotantoa oli tarkasteltu nykyisen tuotantolaajuuden perusteella. Luonnoksen turvevarauksista saadun risti-riitaisen palautteen takia kaavaehdotusta varten on turvetuotannosta tehty laajuusvaihtoehtotarkastelu. Tarkasteluun on otettu kolme skenaariota turvetuotannon kehitymisestä; ne on valittu olennaisesti toisistaan poikkeaviksi, jotta erot tulisivat hyvin ilmi. Tutkitut vaihtoehdot ovat:

1. Nykytason vaihtoehto: tuotanto pysyisi nykyisenä, eli tasolla 7–7,5 milj. m³ vuodessa, vuoteen 2030 saakka
2. Laajeneva vaihtoehto: tuotanto kasvaisi kaksinkertaiseksi nykyisestä 2015, eli tasolle 15 milj. m³
3. Supistuva vaihtoehto: Tuotanto puolittuisi nykyisestä jaksolla 2010–2015, eli asetuisi tasolle 3,5–4,0 milj. m³ vuodessa. Sen jälkeen tuotanto voi jatkua samalla tasolla (A) tai päättyä kokonaan vuoteen 2030 mennessä (B).

Vaihtoehtoasetelmassa on käytetty hyväksi osallisten huomautuksia, jotka olivat osin seikkaperäisiä. Vaihtoehtotarkastelun tekniset lähtötiedot

on hankittu turpeen tuottajilta. Turvevarantoarvio perustuu nykyisiin todennettuihin turvevaroihin. Vaikutusten vertailu on tehty asiantuntijalausuntojen perusteella; lausuntoja on hankittu turpeen energiakäyttäjiltä, ympäristöviranomaiselta ja luonnontutkijoiden osalta toimeksiantona. Maakuntahallitus on valinnut vaihtoehtotarkastelun perusteella kaavan pohjaksi tuotannon nykytasoa vastaavan vaihtoehdon.

Turvetuotannon jatkamisesta nykytasolla pidetään maakunnan kehitykselle parhaalta, joskaan ei ongelmattomalta vaihtoehdolta. Tuotantotasoa vastaavat varaukset edellyttivät ongelmia ehkäiseviä suunnittelumääräyksiä sekä suokohtaisia varausten tarkistuksia. Kaavaehdotukseen nykytason sisältöä tarkistettiin kaavaluonnokseen nähden.

MAAKUNTAKAAVAN MUUT ESILLÄ OLLEET VAIHTOEHTOISET RATKAISUT

Kaavan valmisteluvaiheessa on esillä ollut vaihtoehtoisia ratkaisuja monille yksittäisille suunnitelmille koskien mm. liikenteen ja teknisen huollon aluevarauksia. Tällaisia kysymyksiä ovat mm.

- 400 kV voimajohto Muhos–Tornion seutu
- Valtatie 4 Haurukylä–Haaransilta
- Valtatie 4 Räänänperä–Pohjois-Ii
- Oulun lentoaseman tie
- Hailuodon liikenneyhteys
- Valtatie 22 Muhoksen ohitustie
- Oulun kaupungin pohjavesihanke Viinivaarasta
- Oulun seudun moottoriturveteollisuuskeskus
- Jätteidenkäsittelyalueen kartoitus Oulun seudulle
- Tuulivoima-alueet

400 kV:n voimajohto Muhos–Tornio perustuu sähkön siirtokapasiteetin lisäämiseen Suomen ja Ruotsin välillä. Ympäristövaikutusten arviointimenetellessä (YVA-menettely) v. 2001 on tutkittu kolmea eri johtoreitinvaihtoehtoa (läntinen A, keskivaihtoehto B ja itäisin C) sekä hankkeen toteuttamatta jättämistä eli 0-vaihtoehtoa. Vaihtoehdot A–C kulkevat pääosin nykyisiä voimajohtolinjauksia pitkin. Maakuntakaavaan on valittu vaihtoehto C.

Valtatiestä 4 Haurukylä–(Kempele–)Haaransilta on laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus 1995. Väli Kempele–Haaransilta valmistui vuonna 2003. Jatko Haaransillalta etelään sisälsi em. selvityksessä neljä vaihtoehtoa, joista yksi ve N oli nykyisellä paikalla parantaminen ja muut uuden tien rakentamisvaihtoehtoja. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta hankittujen lausuntojen perusteella on päädytty sekä tiepiirissä että kunnissa itäisimmän vaihtoehdon eli ve E kannalle. Maakuntakaava on tämän mukainen.

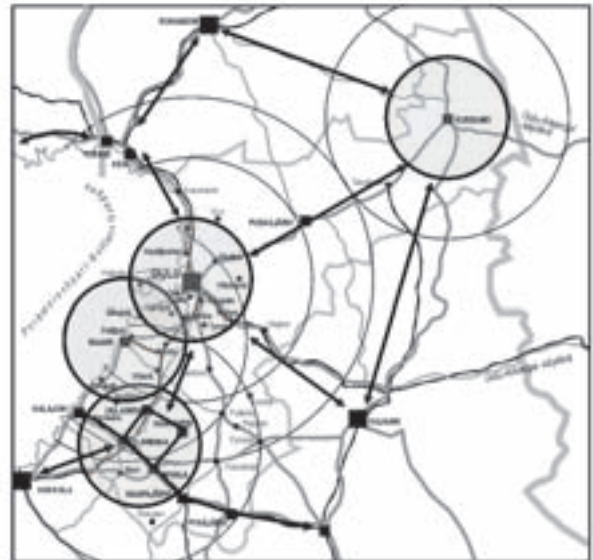
Valtatiestä 4 Räänänperä–Ii on myös laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus vuonna 1995. Prosessi liittyi kiinteästi Iin keskustaajaman yleiskaavoitukseen. Vaihtoehtoverailussa oli mukana neljä vaihtoehtoa, joista kaksi sijoittui rautatien länsipuolelle (ve 1 ja 2) ja kaksi rautatien itäpuolelle (ve 3 ja 4). Tielinjaukset eivät olleet yksityiskohtaisia, vaan leveitä liikennekäytäviä. Selostuksesta saatujen lausuntojen mukaan yk-

POHJOIS-POHJANMAAN ALUERAKENNEVAIHTOEHDOT

OULU-KESKEINEN ALUERAKENNE

ALUEKESKUSPAINOTTEINEN VERKOSTO

VYÖHYKEPAINOTTEINEN RAKENNEMALLI

simielisyyttä tien paikasta ei löytynyt. Maakuntakaava asettaa ensisijaisesti ratkaisuksi tien kehittämisen nykypaikalla. Ohitustiemahdollisuus sisältyy kaavan tieliikenteen yhteystarvemerkinään, jolloin mahdollisen uuden tien paikan selvittäminen jää yleiskaavalla hoidettavaksi.

Oulun lentoasemantiestä on laadittu pääsuuntaselvitys ja siihen liittyvät ympäristötarkastelut vuonna 2001. Selvityksessä on ollut nykypaikan lisäksi kolme vaihtoehtoa: Ve 1 ja 2 taajaman eteläpuolelta ohittavat ohitustiet ja ve 3 Kempeleenlahden ylittävä siltaratkaisu. Selvityksen ja siitä saatujen lausuntojen perusteella on päädytty vaihtoehtoon 1, joka on myös sisällytetty Oulun seudun yhteiseen yleiskaavaan. Maakuntakaava on tämän ratkaisun mukainen. Tien parantaminen nykyisellä paikalla nähdään kuitenkin parhaaksi niin kauan kuin se on mahdollista liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden kannalta.

Hailuodon liikenneyhteiden kehittämistä on laadittu tarveselvitys vuonna 1993. Se sisälsi myös varsin perusteelliset ympäristövaikutusarviot. Päävaihtoehtoina tutkittiin lauttayhteyden kehittämistä ja kiinteän yhteyden rakentamista. Kiinteäyhteysvaihtoehtoina tutkittiin myös Siikajoen suunnan vaihtoehtoa sekä tunneliratkaisua. Maakuntakaavassa on tieliikenteen yhteystarvetta osoittava merkintä, joka mahdollistaa sekä lautta- että kiinteän yhteyden kehittämisen.

Muboksen ohitustiestä on laadittu vuonna 1990 yleissuunnitelma sekä vuonna 2002 Oulu–Kajaani-välin kehittämisselvitys. Molempiin sisältyy ko. selvitystasoiset ympäristövaikutusarviot. Vaihtoehtoja ovat olleet nykypaikan kehittäminen tai ohitustie taajaman eteläpuolelta. Ohitustiehen on sisällytetty kolme alavaihtoehtoa. Tien paikka on vakiintunut kunnan kaavoituksessa ja tarve tulee esille tuoreessa tiepiirissä vt 22:n kehittämisselvityksessä, joka ulottuu 30 vuoden päähän. Maakuntakaavassa ohitustie osoitetaan ohjeellisella/vaihtoehtoisella merkinnällä vaihtoehdon 3 mukaan.

Viinivaaran pohjavesibankkeella tarkoitetaan Oulun kaupungin hanketta siirtyä nykyisestä Oulujoen pintaveden perustavasta vedenhankinnasta pohjaveden käyttöön. Suunniteltu pohjavesialue sijoittuu 70–80 km:n päähän Oulusta Viinivaara–Kälvasvaara-pohjavesialueelle. Nykyisen vaihtoehdon (0-ve) lisäksi on tutkittu neljää eri vaihtoehtoa, jotka eroavat toisistaan Kälvasvaarasta otettavan vesimäärän suhteen. Vaihtoehdossa 1 se on 12 000 m³/vrk, ve 2:ssa 7 000 m³/vrk, ve 3:ssa 4 000 m³/vrk ja ve 4 Kälvasvaara jäisi vedenoton ulkopuolelle. Maakuntakaavan yhteydessä on pyydetty luonnonsuojelulain 65 §:n mukaiset Natura-arviointeja koskevat lausunnot. Natura-arviointi laadittiin osana Oulun kaupungin teettämiä YVA-selvityksiä. Natura-arviointi ja Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselta ja metsähallinnolta saadut lausunnot osoittavat, että Kälvasvaaran em. ottomäärien mukaiset pohjavedenotot edellyttäisivät valtioneuvoston poikkeuslupaa. Maakuntakaavassa alue osoitetaan maakunnallisesti tai seudullisesti tärkeäksi pohjavesiväylykseen.

Oulun seutua palvelevan uuden moottoriurheilukeskuksen sijoituspaikasta on laadittu selvitys vuosina 2001–2002. Oulun kaupungissa olevan linatin moottoriurheilukeskuksen toiminnot on tarve siirtää uuteen keskuksen 2002–2007. Laaditussa sijoituspaikkaselvityksessä on

tutkittu aluksi kolme vaihtoehtoa Oulun seutukunnasta; työn kuluessa vaihtoehtoja on täydennetty Ylikiimingin Kokkokankaalla, koska mukaan haluttiin vaihtoehto, joka palvelisi myös harraste- ja sotilasilmailua. Maakuntakaavassa seudullisen moottoriurheilukeskuksen sijaintipaikka osoitetaan kohdemerkinnällä Ylikiimingin Kokkokankaalle.

Oulun kaupunkiseudun, Lakeuden alueen ja Ylikiimingin kunnan yhteisen jätteidenkäsittelyalueen kartoitus valmistui vuoden 1997 alussa. Hanke perustui siihen, että kaatopaikkakapasiteetti oli loppumassa alueelta ja haluttiin varata alue uutta kaatopaikka/loppusijoituspaikkaa varten. Vaihtoehtoisia alueita oli alunperin 12. Kymmenestä sijoituspaikkavaihtoehdosta tehtiin teknisiä ja ympäristövaikutuksia koskeva vertailu, jonka perusteella eri vaiheiden jälkeen päädyttiin kolmeen mahdolliseen alueeseen. Jatkotarkastelussa olivat mukana Pyryväissuon pohjoispuolinen alue ja Uikulankangas. Lisäksi tarkastelussa oli mukana Kiimingin nykyinen käsittelyalue siinä muodossa, että se toimisi samanaikaisesti Oulun Ruskon kanssa. Lähinnä siirtokustannusten perusteella päädyttiin Haukiputaan Pyryväissuon pohjoispuoliseen alueeseen, joka toimisi läjitysalueena ja varsinainen käsittelypaikka sijaitsisi Oulussa Ruskossa.

Tuulivoimaseelvitystä on valmisteltu Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan liittojen sekä ympäristöministeriön yhteistyönä maakuntien rannikko- ja merialueita koskevina vuosina 2002–2003. Pohjois-Pohjanmaan rannikolta on ollut tarkastelussa mukana 8 kohdetta ja merialueelta 10 aluetta. Alueiden soveltuvuutta tuulivoimatuotantoon on tarkasteltu sekä teknistaloudellisten että ympäristövaikutusten perusteella. Ympäristövaikutuksia on tarkasteltu maiseman ja kulttuuriperinnön, luonnonympäristön, asumisviihtyvyyden ja virkistyskäytön, elinkeinojen sekä liikenteen ja puolustusvoimien toiminnan kannalta. Maakuntakaavassa on osoitettu selvityksen pohjalta tuulivoimaloiden alueiksi parhaiten soveltuvat alueet; merialueelta kuusi tuulivoimaloiden aluetta ja rannikolta kohdemerkinnällä neljä pienempää kohdetta. Karshintaa on suoritettu teknistaloudellisin ja ympäristöllisin perustein.

Kaikista em. vaihtoehdoista on tarkempia vertailutietoja selostuksen luvussa 6. Kaavaselostuksen luvussa 4 on esitetty kaavaratkaisut perusteluineen.

Kaavan perusteena olevat selvitykset:

- Valtioneuvoston päätös valtakunnallisista alueidenkäyttövaihtoehdoista 2000.
- Pohjois-Pohjanmaan maakuntasuunnitelma, luonnos 2002.
- Pohjois-Pohjanmaan seutukaavan uudistaminen – maakuntakaava 2000. Osa 1: Alueidenkäytön tavoitteet 1998.
- Pohjois-Pohjanmaan liitto, Alueidenkäyttö ja ympäristö, Ympäristötaito Oy 2001. Pohjois-Pohjanmaan aluerakenteen kehitysvaihtoehdot.
- Kemira Chemicals Oy, Oulun Energia, StoraEnso Fine Paper Oulun tehdas, Fortum Power and Heat Oy Haapaveden voimalaitos 2002. Lausunnot turvetuotannon laajuusvaihtoehtojen merkityksestä energiahuoltoon.
- Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus 1998. Selvitys turvetuotannon laajentumisen mahdollisuuksista Pohjois-Pohjanmaan eri vesistöjen valuma-alueilla.
- Rehell Sakari 2002. Lausunto Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan alustavien turvetuotantovaihtoehtojen vaikutuksista suoluonnon monimuotoisuudelle.
- Rehell Sakari 2002. Maakuntakaavassa turvetuotantovaltaisiksi esitettyjen alueiden ojitustilanne.
- Pohjois-Pohjanmaan liitto 1997. Oulun kaupunkiseudun, Lakeuden alueen ja Ylikiimingin kunnan yhteisen jätteidenkäsittelyalueen kartoitus.
- Ouluseutu n:o 15 2002. Selvitys seudullisen moottoriurheilukeskuksen sijoituspaikasta.
- Tuulivoimatuotannon soveltuvat alueet Merenkurkun–Perämeren rannikko- ja vesialueella, luonnos 2003.

